

Pædagogisk læreplan for Børnehusene VindMøllen 2020/21

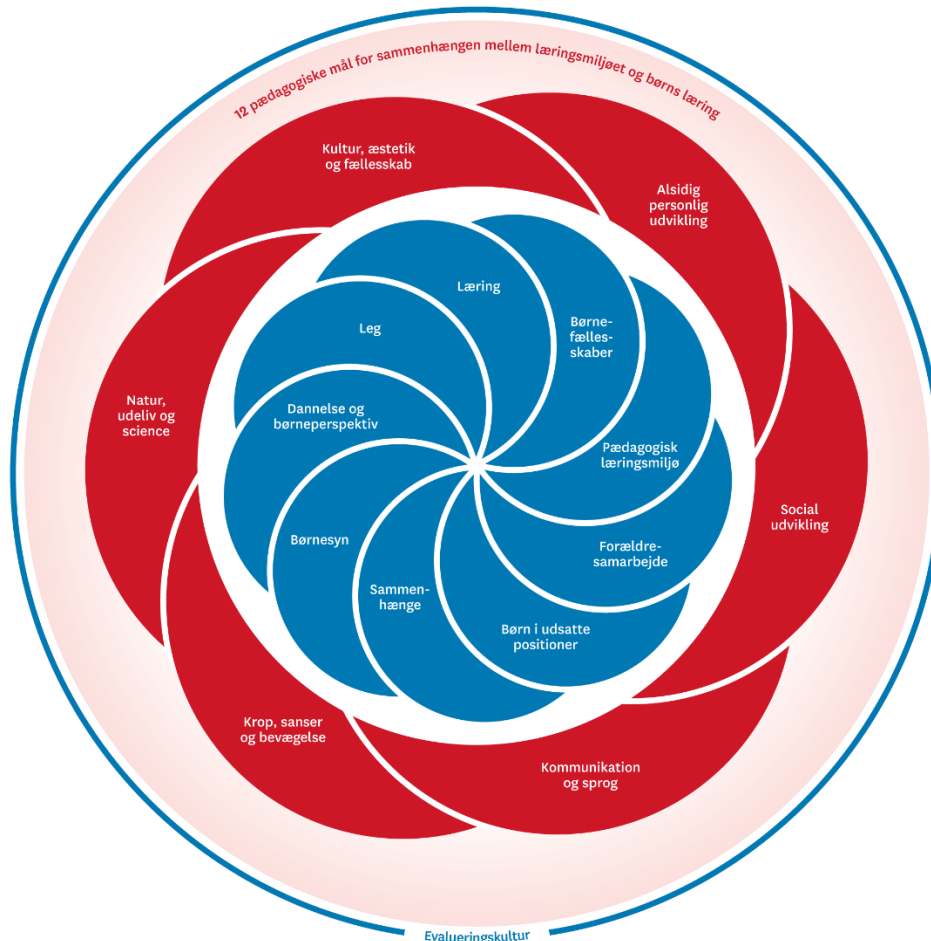
Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Udarbejdet af personalet og ledelsen 2020/21.
Godkendt af Forældrebestyrelsen juni 2021.

Indholdsfortegnelse:

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan	3
Hvem er vi?	4
Pædagogisk grundlag	5
Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	6
Pædagogisk læringsmiljø	10
Samarbejde med forældre om børns læring	11
Børn i udsatte positioner	12
Sammenhæng til børnehaveklassen	13
Inddragelse af lokalsamfundet	15
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	16
De seks læreplanstemaer	18
Alsidig personlig udvikling	18
Social udvikling	20
Kommunikation og sprog	22
Krop, sanser og bevægelse	24
Natur, udeliv og science	26
Kultur, æstetik og fællesskab	28
Evalueringskultur	30

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og Socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#), 2018.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Denne konkrete læreplan giver os en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i VindMøllen i forhold til vores børnegrupper.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til personalet og ledelsen at beslutte, hvordan vi konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Vores læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som vi skal bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og vores pædagogiske praksis.

Hvem er vi?

Vindmøllen er en aldersintegreret institution med plads til 24 vuggestuebørn og 75 børnehavebørn. Børnehavebørnene er fordelt på 2 huse. Vinding afd., Nygårdsvej 20, tlf. 76 81 86 61 og Mølholm afd., Lundhusvej 1, tlf. 76 81 86 62. Vuggestuegrupperne er placeret i Vinding afd.

I Børnehusene VindMøllen har vi bl.a. fokus på **kvalitet i nærværet, inklusion, et godt forældre-samarbejde og gode læringsmiljøer**. Nærvær, trivsel og begejstring skal smitte fra øverste led og ned igennem hele organisationen. Det betyder, at den skal have en afsmittende virkning helt ind i kerneydelsen, nemlig arbejdet med "vores/jeres" skønne børn. Vi ønsker også at forældrene oplever og mærker virkningen af dette fokus, så de ligeledes møder personalet i et gensidigt tillidsfuldt samarbejde præget af inddragelse, anerkendende kommunikation og afstemte forventninger til hinanden.

Vi mener, at et positivt miljø skaber de bedste forudsætninger for et godt læringsmiljø, og at det enkelte barn får de bedste betingelser for udvikling, når det mærker nærvær, tillid, inklusion, begejstring og anerkendelse. Arbejdet med læreplanens seks temaer foregår på kryds og tværs i mange forskellige aktiviteter og situationer hver dag.

Vi har valgt at vores læreplan gerne må bære præg af mangfoldigheden, dvs. at vi alle har været involveret i skriveprocessen og for at den enkelte medarbejder kan tage ejerskab i læreplanen, så skal de kunne genkende sig selv i den. Fremfor at det er et akademisk korrekt skriv, så bliver dette et autentisk arbejdsredskab for medarbejderne og et interessant indblik for forældrene i vores pædagogiske praksis.

Pædagogisk grundlag

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag. Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.

De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.

Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.

Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Børnesyn:

Overordnet er vores børnesyn, at se barnet som et selvstændigt individ med ressourcer, kompetencer og udviklingspotentiale. Barnet ses som aktiv medspiller og skal have medbestemmelse, hvor vi tager udgangspunkt i barnets perspektiv. Barnet lærer og udvikler sig i samspil med andre. Derfor er det vores opgave at skabe nogle rammer, som alle børn kan trives og udvikles i. Rammer som skal være præget af nærvær, omsorg, tillid og tryghed. Børn er forskellige og udvikler sig i forskelligt tempo. Vi skal derfor formå både at have fokus på det enkelte barns behov, samtidig med at vi har fokus på gruppen. Legen er essentiel for barnets udvikling og det gode børneliv. Der skal være plads, tid og ro til at være barn.

Ovenstående betyder i praksis, at vi bl.a. arbejder med børnesynet i den børneinitierede leg. Her hjælper vi børnene med at sætte ord på det andet barns intentioner i en empatisk og positiv tone.

Til samling tager vi også udgangspunkt i det børnene er optaget af. Vi lytter til børnenes kommentarer og lader deres tanker og input få lov til at fylde og bygger videre på det, de byder ind med. Vi følger børnenes spor!

Vores aktiviteter har tidligere været mere voksenstyret. Nu er vi mere på vej i retningen af, at den voksne har sat nogle rammer og muligheder i spil for børnene og så ser vi i hvilken retning børnene fører os hen. Andre gange er der ikke fastsat en ramme for aktiviteten. Den voksne ser hvad der fanger gruppens/børnenes interesse og bygger på og lader sig inspirere. I sådanne aktiviteter/legegrupper er der ofte en pædagogfaglig tanke og observation bag sammensætningen af børnegruppen.

Vi forsøger at skabe mange små grupper i løbet af en dag. Det være sig i de daglige aktiviteter, men også omkring rutinesituationerne såsom garderoben, håndvask, spisesituationen, bleskift etc. På denne måde er det muligt at tilgodese det enkelte barns ressourcer, behov og tempo i modsætning til hvis man havde store grupper af børn samlet. De små grupper er med til at give børnene og personalet den plads, tid, ro og nærvær, der er med til at understøtte det gode børneliv.

Dannelse og børneperspektiv

Mange, der hører ordet dannelse, kommer til at tænke på Emma Gad, Takt og Tone og pæne manerer. Vi tænker dannelse ind i det nutidige samfund, vi er en del af. I et samfund under konstant forandring kan det være vanskeligt at finde fællesskabet og værdierne og give disse begreber videre til børn og unge.

Vores mål er, at begrebet dannelse skal ind i pædagogikken, på lige fod med de sociale kompetencer, menneskelig udvikling og faglig viden.

I vores dagligdag vægter vi ligeledes høflighed som almen dannelse. Derfor er vi bevidste om vores måde at agere over for hinanden og børnene på. Vi har fokus på vores omgangstone og forventer, at der bliver sagt "må jeg bede om?", "ja og nej tak" og "tak for mad" osv. Dette fokus skaber et godt og anerkendende miljø og respekt for andre mennesker - fx køkkenpersonalet som har brugt tid og energi på at forberede maden.

Dannelse er en nødvendig proces for børnene - og det er os voksne, der skal lære dem at agere i en tid, hvor normerne i samfundet ændrer sig i et hurtigere tempo end tidligere.

Vi bygger vores forståelse af børns udvikling på et helhedsorienteret dannelses- og læringsbegreb, hvor børn lærer af alt, hvad de oplever og erfarer, og børn oplever og erfarer på mange individuelle måder.

Leg:

Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af hverdagen i VindMøllen. Legen danner grundlag for en lang række færdigheder, som skal bruges i barnets fremtidige liv. Og samtidigt er legen helt unik og et mål i sig selv. Man kan blandt andet sige, at lege er at "lade som om" altså at være i en i en fiktiv verden, hvor forestillingsevnen og fantasien er grundlæggende for at kunne være i legens verden. Her skal der gives plads til at udforske og øve sig i de mange forskellige facetter barnet skal bruge for at kunne være i legen. I legen udvikles grundlæggende elementer, som fx kreativitet, abstrakt tænkning og sociale kompetencer.

Børns egen leg skal både anerkendes og respekteres, og denne leg skal have en betydelig plads i hverdagen i VindMøllen. Det pædagogiske personale skal skabe rammerne for at denne leg kan udfolde sig bedst mulig og har ansvar for at støtte og guide børnene i legefællesskaberne, så alle børn trives i legen. Børnene skal dermed have mulighed for at prøve nye ting af og støttes til at få mulighed for dette, så alle børn har en positiv oplevelse af at være med. At følge børnenes eget spor og give plads til deres individuelle bidrag i hverdagens forskellige situationer, er af stor betydning for barnets oplevelse af sig selv, og er med til at skabe selvværd.

Det pædagogiske personale har ansvar for at alle børn, på trods af forskellige forudsætninger, kan deltage og bidrage aktivt i hverdagen. Det pædagogiske personale vil løbende evaluere og tilpasse legesituationerne, så at alle børn får mulighed for deltagelse. Nogle gange er det små ting i legemiljøet, der skal justeres eller tilpasses, så det enkelte barn igen kan være med. Her er det vigtigt at det pædagogiske personale har øje, både for det store fællesskab, men også for det enkelte barn.

Helt konkret arbejde vi i VindMøllen med legegrupper af 2-4 børn omkring en selvvalgt aktivitet. Tryghed er vigtigt for at barnet kan trives og udvikles, og nogle gange er det lettere at opnå i mindre fællesskaber. Det er godt for alle børn at have mulighed for at blive set og hørt i mindre legefællesskaber, hvilket opnås gennem fast tilrettelagte legegrupper bestående af 2-4 børn, ofte gennem en selvvalgt aktivitet. Her kan alle børn bedre prøve sig selv af i legens mange muligheder for udvikling.

Læring:

Vi ser børns læring fra to vinkler:

Den formelle læring er tilrettelagt, målstyret og tilsigtet læring. Det foregår i organiserede læreprocesser med tidsafgrænset indhold.

Den uformelle læring er karakteriseret ved at være tilfældig og ustruktureret. Den er som oftest ikke intentionel. Det er dannelses- og læreprocesser i det levende hverdagsliv. En proces hvor børn, i samspil med omverdenen, konstruerer deres egen viden om sig selv og omverdenen. Omverdenens reaktioner, respons og tilbud er derfor vigtigt i forhold til barnets udvikling.

Vi ser oftere i dag børn der mangler en indre robusthed. Robusthed er det der gør dem i stand til at være vedholdende og klare udfordringer. Heri ligger også evnen til at kunne samarbejde og være social. I lyset af denne viden er det i særlig grad vigtigt at forældre og nærværende voksne, er bevidste om at støtte barnet i livsmodet til at blive en livsduelig samfundsborger. Derfor skal de støttes i ovenstående, når de bliver stillet over for et alderssvarende og udviklingsmæssigt krav, og ikke give op. Ting tager tid, og det kræver, at man øver sig igen og igen.

Som menneske, er det vigtigt at man evner at tage ansvar både for sig selv og andre. Det er derfor de voksnes ansvar at sætte nogle rammer for børnene og motivere dem til at udvikle sig til ansvarlige mennesker.

Legen er den legende tilgang til læring, barnets interesser, undren og nysgerrighed, samt det pædagogiske personales viden om at fremme læring og udvikling, er udgangspunktet for de læringsprocesser, barnet indgår i.

Børns læring fremmes af øvelse og når man øver sig, er der risiko for at fejle. Det kræver mod og tillid til omverden, at turde at begå fejl. Derfor er det vigtigt, at børn får tid til at øve sig og eksperimentere både i legen, rutiner, voksenstyrede aktiviteter samt sociale relationer til børn og voksne. Her igen får barnet nye erfaringer om sig selv og omverdenen, og barnet oplever hvordan det langsomt tilegner sig nye kompetencer. Før barnet kan lære skal det være trygt. Dels i relationen, men også i det læringsrum barnet befinder sig i.

I VindMøllen har vi fokus på at læring prioriteres i alle hverdagens processer. Det veksler blandt andet mellem voksenplanlagte aktiviteter, børns spontane og selvorganiserede leg, omsorgsopgaver og daglige rutiner, som alle ses som pædagogiske arenaer for udvikling, læring og dannelse. I disse arenaer er det pædagogens opgave at understøtte barnets forsøg med anerkendelse, opmuntring, fysisk og verbal guidning, når barnet f.eks. øver sig i at mestre ny læring.

Det kan f.eks. være når barnet øver sig i at kravle/gå op af trappen, for at kunne ruche ned af ruchebanen. Eller når barnet øver sig i at komme i sit overtøj i garderoben. Eller når barnet eksperimenterer med nye lege eller legerelationer med de øvrige børn. Her bruger det pædagogiske personale børnenes erfaringsdannelse, læring og legeindhold som pejlemærke for, hvad der optager børnene i deres dagligdag. Hvad der evt. kan være en udfordring for deres læring og udvikling, og hvor barnet har brug for guidning, for at nå videre til nye læringsmål.

VindMøllen er kun én blandt mange arenaer for børns læring og udvikling, hvor hjemmet er den mest centrale og har størst indflydelse på børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Derfor lægger vi stor vægt på et godt forældresamarbejde, og er altid åbne for en snak i hverdagen om, hvordan det enkelte barn har haft det i løbet af dagen. Vi går i dialog med forældrene om, hvordan de kan støtte disse lærings- og udviklingsmål i hjemmet.

Børnefællesskaber:

Det gode børnefællesskab i VindMøllen er kendetegnet ved, at alle børn har gode relationer, at alle børnene bliver set, hørt, anerkendt og inddraget, men også at der er en passende balance mellem individ og fællesskab. Hvor fællesskabet passer godt på individet, men også hvor individet indgår i fællesskabet med omsorg for andre. Vi guider og rammesætter leg og aktiviteter, samt hverdagssituationer og rutiner, så alle børn, som udgangspunkt, har deltagelses muligheder. Deri arbejdes bevidst med at understøtte børnenes muligheder for at kunne etablere relationer på tværs af alder, køn og kultur. I VindMøllen arbejder vi målrettet med relationsskemaer og "Fri for mobberi", for at forhindre mobning. Vi arbejder aktivt med inklusion, så vi kan forebygge at børn ekskluderes fra fællesskabet. Denne del kan der arbejdes med både i store og små fællesskaber. Enkelte børn kan nogle gange have lettere ved at overskue et mindre fællesskab bestående af 3-5 andre børn, når der skal læres nyt, og samtidigt støttes i nye mere hensigtsmæssige handlemåder.

Forældrene er en stor del af at få skabt et velfungerende børnefællesskab. Vi opfordrer til legeaftaler, så børnene også kan lære hinanden at kende udenfor institutionen. Særligt vil vi gerne, at der også laves aftaler med børn, som har en anden baggrund end ens egen. Altså at forældrene er opmærksomme på at være åbne og invitere andre end dem man plejer at have legeaftaler med. Vi opfordrer forældre til at tale positivt om andre børn, og til at være nysgerrig omkring hvad der evt. er sket i konflikter i institutionen, fremfor at være dømmende. Her er det meget vigtigt at forældrene kommer til personalet, hvis de oplever noget der skal drøftes, opklares eller hvis der er spørgsmål.

Pædagogisk læringsmiljø

I VindMøllen støtter vi børns trivsel, læring, udvikling, relationer og dannelse gennem dagen i trygge rammer og læringsmiljøer. Her er legen grundlæggende og tager udgangspunkt i hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse. Der tages også udgangspunkt i børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

I det pædagogiske læringsmiljø er der både fokus på det fysiske og psykiske miljø. Hvordan er den fysiske indretning af institutionen? Hvordan er kulturen, normer, måden vi agerer og taler sammen på? Hvordan sammensættes børnegrupperne for at styrke relationerne og børnefællesskabet?

Det har alt sammen betydning når ledelsen og det pædagogiske personale etablerer og organiserer det pædagogiske læringsmiljø. Det pædagogiske læringsmiljø rammesættes bevidst ud fra ovenstående fokus og dagtilbudsloven, således børnene får de bedste betingelser for trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Vi er bevidste om, at have fokus på, at det pædagogiske læringsmiljø ikke kun finder sted om formiddagen, men lever i alt hvad barnet deltager i igennem dagen i VindMøllen. Det lever i børnenes leg, i planlagte og spontane aktiviteter, daglige rutiner som: oprydning, frokost, toiletbesøg, garderoben m.m.

I VindMøllen er vi meget optaget af nærværet og den kvalitet der er i relationen mellem barn – barn og barn – voksen. Derfor tilpasser vi også løbende miljøet ud fra barnets perspektiv, for at understøtte barnets deltagelses muligheder og relations dannelse. Fx: tilpasser vi løbende de fysiske og psykiske rammer, samt rekvisitter efter børnenes lege og børnegruppens størrelse og behov.

Samarbejde med forældre om børns læring

I VindMøllen arbejder vi kontinuerligt på et tillidsfuldt samarbejde omkring barnet, hvor der er en åben og respektfuld kommunikation. Forældrene bliver mødt af nærværende, omsorgsfulde og begejstrede personaler og ledelse. Det vil sige at det pædagogiske personale er engageret og fagligt kompetent. Det er vigtigt for os at forældrene dagligt føler sig mødt af personalet. Derfor vægter vi det gode forældre samarbejde højt - da vi mener at trykke forældre, giver trykke børn. Trygheden skaber vi igennem nærværet med børn og forældre. Det kan f.eks. være: når forældre og børn møder ind om morgenen er det vigtigt, at de bliver mødt med et godmorgen og føler sig set. Vi giver os tid til en lille snak omkring hvordan barnets morgen har været og får sagt farvel til mor og far.

I VindMøllen er det vigtigt for os, at forældrene bliver en del af vores hverdag. Det gør vi f.eks. ved at lave en informationstavle med de daglige aktiviteter. Her kan forældrene tale med deres børn om hvad dagen skal bringe, samt en tavle hvor vi skriver på om eftermiddagen, hvad vi har lavet den pågældende dag. På denne måde ved forældrene altid hvad vi arbejder med og kan være med til at understøtte dette i hjemmet. Vi inviterer også ind til forældresamtaler, forældremøder, juleklip osv. Det er alt sammen med til at forældrene får et indblik i børnenes læring i hverdagen.

Det er også vigtigt for os, at have det daglige forældresamarbejde hvor vi løbende fortæller om barnets dag f.eks. hvad barnet har lavet, hvem barnet har leget med og hvis der er tiltag forældrene selv kan støtte op omkring i hjemmet, såsom legeaftaler eller at barnet skal blive mere selvhjulpent.

Det er vigtigt at have mangfoldigheden for øje, og at forældrene og personalet er i en løbende dialog og får afstemt forventningerne med hinanden. Samarbejdet skal bygge på gensidig tillid og tryghed med øje for børnenes trivsel og læring.

Forældrene har ligeledes et ansvar for dialog og det gode samarbejde med personalet. De skal holde sig orienteret og bakke op om det arbejde der foregår i VindMøllen, i forhold til barnets trivsel og læring.

Børn i udsatte positioner

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Børn i udsatte positioner er en overordnet definition, der beskriver en sammensat gruppe. Det kan være børn der på den ene eller anden måde er udfordret, som har fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, børn med svag socioøkonomisk baggrund, eller børn der af den ene eller anden grund står i risiko for at stå uden for fællesskabet. Det kan være at der er sygdom, arbejdsløshed, skilsmisse eller måske et dødsfald i familien. Desuden dækker betegnelsen også over børn, der kan have svært ved at begå sig blandt andre følelsesmæssigt og socialt.

I VindMøllen arbejder vi målrettet på at skabe rammer og betingelser for at alle børn har gode muligheder for at trives og udvikles i hverdagen. Det gælder også i særlig grad, når det kommer til børn i udsatte positioner. Vores mål er at inkludere alle børn på trods af deres baggrund, og sikre de bedst mulige betingelser for deltagelse. Her er det pædagogiske personales tilgang og faglighed af afgørende betydning for, at opnå kvalitet i interaktionen mellem børnene og de voksne.

I VindMøllen er vi fuldt ud bevidste omkring betydningen af et godt forældresamarbejde, og særligt i arbejdet med børn i udsatte positioner. Her arbejder vi for at skabe den tillid, der er nødvendig for at kunne sætte ord på det som er svært, for at vi sammen kan skabe bedre rammer og betingelser for barnet. Hertil kommer også muligheden for at bruge vores eksterne samarbejdspartnere som fx kan være en pædagogisk vejleder, psykolog eller tale-høre konsulent. Dette vil altid ske i samarbejde med forældrene, så både hjemmet og daginstitutionen kan bakke op om fælles mål på hver sin måde.

Vi tager udgangspunkt i det enkelte barn og møder barnet med positive forventninger. Tryghed er vigtigt, for at barnet kan trives og udvikles, og nogle gange er det lettere at opnå i mindre fællesskaber. Derfor skabes der nogle gange mindre lege fællesskaber til de børn, som har behov for det. Samtidigt er det godt for alle børn at have mulighed for at blive set og hørt i mindre legefællesskaber, hvilket opnås gennem fast tilrettelagte legegrupper bestående af 2-4 børn, ofte gennem en selvvalgt aktivitet. Her kan alle børn bedre prøve sig selv af i legens mange muligheder for udvikling.

Sammenhæng til børnehaveklassen

I barnets sidste år i VindMøllen arbejder vi med overgangen fra børnehave til skole. Det kræver planlægning af det pædagogiske læringsmiljø, der forbereder og understøtter barnet, så barnet bliver trygt ved den kommende skoletid, og føler der bliver skabt sammenhæng mellem de to arenaer.

I VindMøllen skaber vi denne sammenhæng og tryghed for de kommende skolebørn ved at besøge skolen ofte, gerne en gang om ugen, for at barnet kan skabe bekendtskab med skolens miljø, rutiner, rum, toilet, frikvarter, frokost, legeplads m.m.

I Vinding afdelingen har vi fået et helt unikt samarbejde med Vinding skole. Vi har fået vores " eget " klasselokale til førskolebørnene. Her kommer de en gang om ugen og har skoleklub sammen med deres kendte pædagog. Ofte kommer børnehaveklasselæreren forbi og hilser på børnene. Det giver børnene ro til at lære skolens fysiske rammer at kende, plus at de tidligt opnår tillid til skolens personale.

Det er en fast pædagog der følger børnene og deres udvikling. I førskolegruppen introduceres barnet for små opgaver med bogstaver, tal, mønstre og former, for at udvikle nysgerrighed, samt at give dem lyst og mod på at lære. Ud fra de 6 pædagogiske læreplanstemaer og de 8 kommunalt bestemte kompetenceområder tilrettelægges der små aktiviteter hvor børnene tegner, synger, sætter ord på rim og remser, laver bevægelse og leger. Således oplever barnet genkendelighed fra børnehaven, bare i et nyt miljø.

Barnet skal gøre sig positive erfaringer med at deltage i dagtilbuddets fællesskaber og herigennem opbygge positive forventninger til de sociale fællesskaber i skolen. I Vindmøllen understøtter vi barnet i, at turde møde nye udfordringer, at kunne indgå i et børnefællesskab og tage initiativ til at skabe nye relationer, samt at fordybe sig og være vedholdende.

De otte kompetenceområder

1. **Relationer.** Barnets evne til at skabe og fastholde relationer til både børn og voksne samt indgå i og være medskaber af lege.
2. **Robusthed og mod.** Barnets evne til at møde og håndtere nye udfordringer.
3. **Sociale spilleregler.** Barnets evne til at forstå og anerkende sociale spilleregler, herunder f.eks. at hjælpe, give plads til andre og håndtere konflikter.
4. **Forandringsparathed.** Barnets evne til at aflæse kontekster og vide, hvad der forventes i forskellige kontekster; at der f.eks. forventes forskellige ting af en, når man er i en dansktime, en idrætstime eller i SFO'ens forskellige aktiviteter.

5. **Selvkontrol og fokus.** Barnets evne til at tilsidesætte egne behov, arbejdshukommelse og holde fokus på en opgave.
 6. **Udtrykke følelser.** Barnets evne til at udtrykke følelser og evt. behov for hjælp, herunder deltage i samtaler om afsavn, ønsker og forventninger i forbindelse med overgangen.
 7. **Sprog.** Barnets evne til at kommunikere med sine omgivelser, herunder evne til at aflæse og bruge kropssprog samt interesse for tegn og symboler.
 8. **Selvhjulpenhed.** Barnets evne til at mestre konkrete alderssvarende færdigheder f.eks. gå på toilettet selv, tage sit tøj af og på, holde orden i sine ting m.v.
-

Inddragelse af lokalsamfundet

I VindMøllen bruger vi lokalsamfundet, i den udstrækning det er muligt og giver mening. Vi går til julegudstjeneste i de lokale kirker i henholdsvis Vinding og Mølholm. Ligeledes har vi et tæt samarbejde omkring skolestarten for de ældste børnehavebørn. Her bruger vi bl.a. skolernes udendørs faciliteter, for på den måde at lette overgangen fra børnehave til skolen, da de på den måde bliver mere kendt med skolens omgivelser. Vi har et godt og formaliseret samarbejde med både Vinding Skole, Mølholm skole, dagplejen og de tre andre dagtilbud i vores område. Vi har udarbejdet en fælles samarbejdsaftale ang. ”Den gode overgang.”

Vi har ligeledes etableret et godt samarbejde med Vinding skole i forhold til deres gymnastiksal – der er fastsat to dage - en dag til vuggestuen og en dag til børnehaven, hvor vores børn og personale må komme og benytte salen.

Vi har også et godt samarbejde med VSF, hvor vi har fået lov at anvende deres boldbaner.

I Mølholm afdelingen er der mulighed for at benytte Mølholmbadet i vinterhalvåret, så børnene bliver vant til at begå sig i vandet.

Vi har en god relation til VindMøllens naboer, og vi hjælper hinanden på forskellig vis.

Vi har også et godt samarbejde med områdets Dagplejere, de kommer og benytter vores legeplads, særligt når de har et barn der skal starte hos os. Dette letter overgangen fra dagplejen til børnehaven, så de børn der skifter til vores tilbud, oplever en genkendelighed fra dag 1.

Som noget nyt tager vi på tur med Naturbussen. Naturbussen er et godt pædagogisk tilbud til institutionerne i Vejle Kommune. Denne bus gør det muligt at komme ud og se andre skønne områder, som ligger længere væk, og som vi ellers ikke ville have mulighed for at besøge og udforske.

Vores drøm er at få gode aftaler med lokale virksomheder, hvor det vil være muligt at komme på besøg og se hvordan de arbejder.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

I VindMøllen arbejder vi ud fra de 3 understående børnemiljøområder:

Det fysiske børnemiljø:

Er kendetegnet ved de fysiske rammer ude og inde. Det centrale i det fysiske børnemiljø er, at det er udviklende, sundhedsmæssigt og sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Her vurderes på:

- Sikkerhed
- Tilpas udfordrende i forhold til udvikling og læring?
- Lyde og støj
- Plads- og lysforhold
- Hygiejne
- Hensigtsmæssig indretning

Det psykiske børnemiljø:

Omhandler hvordan relationen er mellem børn-børn, børn-voksne og voksen-voksen, da det er vigtig at få skabt god trivsel for alle.

Her vurderes på:

- Gode omgangstoner
- En anerkendende tilgang
- Tydelighed og genkendelighed
- Forudsigelighed
- Rummelighed – det at give plads til reaktioner og mestringstrategier
- Skabe rammer for nærvær og venskab
- Stille aldersvarende krav til det enkelte barn og til hele børnegruppens udvikling
- Tage udgangspunkt i det enkelte barns og børnegruppens behov
- Fremhæve barnets ressourcer og kompetencer
- Give barnet og børnegruppen succesoplevelser ved at inddrage dem

Det æstetiske børnemiljø:

Opleves i samspillet imellem omgivelserne og børnenes sanser. Børnenes oplevelser af læringsmiljøet skal være inspirerende, motiverende, udfordrende og behagelige.

Her vurderes på:

- Lys
- Farver
- Former
- Plads
- Billeder
- Temperatur
- Ryddelighed
- Stemning
- Ro
- Udsmykning
- Musik
- Forskellige sansematerialer

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I VindMøllen arbejder vi med det æstetiske børnemiljø ved at have rum i rummet. Dvs. at vi skaber små legemiljøer på gulvet, det kan være i form af et tæppe, så det indkredser legen. Eller vi deler rummet op med en skillevæg eller en reol. Det skaber et dynamisk rum, der er foranderligt og kan tilpasses til den aktuelle børnegruppe.

I VindMøllen arbejder vi med det psykiske børnemiljø på daglig basis. Det gør vi f.eks. når vi har samling og børnene skal tælle hinanden og hvis der er et barn der mangler, sætter vi altid ord på hvem der ikke er tilstede. Så de får en bevidsthed om hinanden selvom vennerne f.eks. har fri. Vi arbejder også med børnemassage, hvor børnene masserer hinanden og på den måde lærer at komme hinanden ved. "For den man røre ved, driller man ikke" (materiale fra Mary fonden). Vi taler også med hinanden om, hvordan man er en god ven og hvad man kan gøre, hvis ens kammerater er kede af det. Og vi får italesat, at vi alle er forskellige individer, og at der er plads til os alle. Pædagogernes samspil med hinanden og tonen er vigtig spejling for børnene, og vi lærer også børnene en god portion humor.

Vi har i VindMøllen fokus på det fysiske børnemiljø ved, at vi igennem vores struktur har valgt, at have lukkede døre til de enkelte stuer fra om morgenen frem til middag. Det skaber et roligere miljø, både støjmæssigt, samt det psykiske miljø. I Mølholm har vi den unikke planløsning der gør, at vi har mange små rum, hvilket gør at børnene har mulighed for, at trække sig fra de større rum og det skaber et roligere børnemiljø.

Vi går på tur med grupperne på forskellige dage. Det gør at de andre grupper kan fordele sig mere ud i hele huset, og dem der er på tur får brugt naturen som et uderum. I VindMøllen prioriterer vi at benytte uderummet dagligt, uanset vejret. Vi mener det er vigtigt, at børnene får luft og får rørt kroppen. Da vores legeplads er fordelt rundt om det halve af huset, er der rig mulighed for børnene til at boltre sig med cykler, på bakken, på rutsjebanen, i sandkassen eller på boldbanen osv.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

I VindMøllen er det vigtigt vi anerkender børn og voksne som selvstændige individer, med forskellige historier og livsbetingelser. Vi kan derfor sige, at for at behandle mennesker ens, så skal de behandles forskelligt. Der kan være stor forskel på hvad den enkelte har brug for, og på hvad der skal øves på. Her støtter vi barnet i øve sig på en bred vifte af forskellige ting, så barnet bliver tilpas udfordret og opnår alsidig personlig udvikling.

Vi skaber mulighed for, at barnet oplever sig selv som værdifuld aktør i det sociale fællesskab, om det er i legen, ved at hjælpe til med borddækningen, eller noget helt andet, så de udviklende øjeblikke skabes er individuelt. Ved at være en nærværende voksen, der giver barnet tryghed og omsorg, skaber vi de bedste betingelser for opnå barnets tillid, og skaber dermed en god og sund relation. Her kan udviklingen ske og de voksne guider barnet til at blive en empatisk og omsorgsfuld person. Følelsesregulering og selvkontrol en stor del af det pædagogiske arbejde, som skaber betingelserne for barnets videre udvikling hvilket, bl.a. sker gennem leg.

Vi har naturligvis fokus på legens værdi, da legen er et vigtigt læringsrum for barnet. Legen indeholder mange aspekter, der er med til at udvikle barnets personlige udvikling. Her kan barnet øve

sig på mange ting, som fx at sige fra på en ordentlig måde. Det at kende og udtrykke egne grænser, er vigtigt at få erfaringer med i trygge rammer. Samtidigt giver vi plads til, at barnet udfolder sig som en selvstændig robust person, der kan tage initiativ og ansvar. Desuden tilbyder vi mange forskellige læringsrum, som giver barnet betydningsfulde sociale og kulturelle erfaringer.

Derudover skaber vi rammerne for forskellige arrangementer, hvor barnet kan deltage sammen med familien. Dette gøres for at binde hverdagen i institutionen sammen med livet uden for. Alt sammen for at skabe helhed for det enkelte barn.

Hvad gør vi i dagligdagen?

Eksempler 0-2 år

- Vi øver turtagning til f.eks. samling, når vi vaske hænder og mange andre steder i løbet af dagen.
- Frihed under ansvar afløst af voksen styring. Børnene leger selv og udfordrer. En voksen er klar til støtte og guidning når behovet opstår.
- Ser det enkelte barn og hvad de kan byde ind med i fællesskabet.
- Opmuntre til interaktion mellem hinanden, mens en voksen er klar til at gå ind og understøtte samværet og lære børnene nye handlemuligheder og strategier.
- Forståelse for at børnene er forskellige og har forskellige behov.
- Vi er nærværende og anerkender barnets følelser og intentioner gennem samspelet i hverdagen.

Eksempler 3-6 år

- Giver barnet tryghed og omsorg.
- Tale med barnet og sætter ord på følelser og oplevelser.
- Tager barnet alvorligt, ved at være lyttende, anerkendende og vise respekt for barnets grænser.
- Giver barnet oplevelsen af at være værdifuld for fællesskabet, ved at give barnet mulighed for at hjælpe til, fx med borddækning, hjælpe sine venner og være med i små legegrupper.
- Laver små forløb med fokus på følelsesmæssig udvikling gennem leg.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Til morgensamling samles børnene på deres egne stuer. I Mølholm har vi f.eks. dagligt det vi kalder "Dagens mand i skysovs" som indebærer, at det enkelte barn får lov til at hjælpe den voksne med ugetavlen dvs. Hvilken dag har vi? Hvilken dato har vi? Hvad hedder måneden? Hvorefter "dagens dreng/pige" går rundt og tæller hvor mange børn vi er. På denne måde kommer det enkelte barn rundt til alle de andre børn og lige får øjenkontakt. Herefter skal barnet finde ud af hvem der mangler, hvis nogen er syge eller holder fri, dette giver også en følelse af at man ikke bliver glemt bare fordi man er syg eller holder fri, det giver en fællesskabsfølelse.

Efter samling har vi "legegrupper" hvor børnene kommer ud i nogle forskellige læringsmiljøer, som er tilrettelagt af pædagogen på stuen. "Legegrupperne" er sammensat af pædagogen sådan at børnene får øjnene op for andre sociale relationer end dem de er vant til. Nogle børn kan have brug for at være sammen med et barn, der er mere roligt og bedre kan fordybe sig, og andre børn kan have brug for nogle, der er mere udadvendte og fantasifulde, så børnene kan spejle sig i hinanden og lære i de forskellige sociale sammenhænge.

Læringsmiljøerne er tilrettelagt sådan at hvert barn kan overskue og overkomme den enkelte aktivitet, og derved får flere små og store succeser. De andre børn i "legegruppen" får derved også øjnene op for de andre børns forskellige kompetencer.

Når det bliver tid til at spise, hjælper "dagens dreng/pige" med at dække borde, resten af børnene skal ud for at tisse og vaske hænder, her øves køkultur og det at vente på tur. Der er støtte og guidning fra det pædagogiske personale.

Når vi skal spise fortæller "dagens dreng/pige" hvad vi skal have at spise, og inden vi spiser skal alle børn være helt stille, så de kan høre at der bliver sagt "værsgo" fra "dagens dreng/pige. På denne måde får vi rettet blikket mod det enkelte barn, og får kroppen i ro inden der skal spises.

Hvad gør vi i hverdagen?

Eksempler 0-2 år

- Synger goddag sangen, hvor hvert eneste barn bliver nævnt, mens bamsen (Grisling/Andrea) går rundt.
- Leg i mindre grupper, hvor børnene sættes sammen efter hvad der skal læres.
- Opmærksomhed på at barnet ses og selv ser ind i nye relationer, hvor der knyttes nye venskaber.

Eksempler 3-6 år

- Sætter ord på barnets følelser og handlinger.
- Giver barnet medbestemmelse. Så barnet får mulighed for at få indflydelse på sin hverdag, herunder foretage valg og argumentere for sine meninger.
- At støtte legen i grupperne og i rolleleg.
- Har fokus på barn/voksen relationen og barn/barn relationen.
- Støtter barnet i at udsætte egne behov.

Kommunikation og sprog

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

I Vindmøllen arbejder vi hver dag med kommunikation og sprog. Det er en stor del af hverdagen, da vi hele tiden kommunikerer med og til hinanden og på mange forskellige måder og platforme.

Vi arbejder med at alle skal høres i de forskellige læringsmiljøer vi opstiller for og med børnene. Og det bliver tilrettelagt ud fra det enkelte barn og dets behov.

Vi starter dagen med en samling hvor "Dagens mand i skysovs" skal tælle børn og benævne dem der mangler. Dette er læren i at stå foran mange og sige noget i en større forsamling. Herefter er der legegrupper, hvor det pædagogiske personale opstiller nogle aktiviteter med fokus på kommunikation og sprog. Dette kan f.eks. være forskellige former for spil eller en leg i vores legekøkken. Samtidig er vi med på sidelinjen for at understøtte deres kommunikation og sociale formåen. Så hvis der opstår en konflikt, kan vi hjælpe dem med at løse konflikten verbalt. Så skal vi spise og i denne situation er det "dagens mand i skysovs" der skal lave rullebord og dække bord i gruppen. Her skal maden benævnes og der skal siges værsgo, når alle er klar. Mange gange bliver der læst en bog for at skabe ro når vi spiser. Vi tager løbende billeder, så der er noget at snakke om derhjemme. Vi bruger også en informationstavle hvor forældre kan få løbende informationer, og hvor vi kan gøre opmærksom, på hvad der sker i VindMøllen og gruppen. Dette skaber en mulighed for en dialog med forældre om hverdagen. Vi sender også små opgaver med børnene hjem, så vi kan inddrage forældrene i vores tanker og vores hverdag. Det kan være en sang eller en remse de skal øve sig på og sige til samling.

Vi sprogtester alle tre årige og følger op på det, hvis det er nødvendigt.

Hvad gør vi i hverdagen?

Eksempler 0-2 år

- Kører med faste temaer og faste fokus ord, der understøtter temaerne. Temaer der giver mening fx årstider, følelser, kulturelle begivenheder. Knytter sange, konkrete og fagter til, for at understøtte den sproglige udvikling. Temaerne køre i en periode af ca. en måneds varighed ad gangen.
- Hit med lyden er en metode til at arbejde med sproget, som har fokus på selve bogstavlydene, udtalen og understøttes med tegn/fagter.
- Babblarne er udviklet til at støtte børn til en bedre sprog udvikling.

Eksempler 3-6 år

- Leger med sproget, dobbeltbetydninger af ord rim, remser, vrøvleord og ordsprog.
- Anvender dialogisk læsning – og laver gentagelser.
- Taler med barnet om oplevelser og sætter ord på ting i hverdagen.
- Synger nye og gamle sange.
- Børnestavning og leg med skrift og tegninger.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen”.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

I VindMøllen har vi stort fokus på at skabe læringsmiljøer, der understøtter barnets kropslige og sanselige udvikling. Vi ønsker at give alle børn mulighed og mod til at udforske og eksperimentere med kroppens mange funktioner. Vi arbejder henimod at barnet oplever glæde ved, accept af og forståelse for egen krop og oplever glæden ved at bevæge sig. I dagligdagen har vi fokus på at styrke barnets fysiske og psykiske sundhed, her blandt andet med fokus på ernæring, bevægelse, hygiejne og trivsel.

I VindMøllen vil vi skabe forskellige læringsmiljøer, hvor barnet kan få forskellige kropslige erfaringer, dette vil vi altid gøre med udgangspunkt i barnets nærmeste udviklingszone. Vi, som pædagogisk personale, vil være aktive rollemodeller og vise glæde ved bevægelse og kropslig udfoldelse.

Barnets kendskab til sin egen krop og dens formåen, sker både gennem pædagogiske planlagte aktiviteter og gennem de læringsmiljøer, der opstår i vores daglige rutiner. Den kropslige udfoldelse kan blandt andet ske, når vi går i skolens gymnastiksal, hvor der er plads til at udfordre grovmotorikken og vestibulær sansen. Ved blandt andet at hoppe, løbe, kravle, klatre, trille og krybe. Eller på ture i skoven eller på legepladsen. Derudover kan vi via forskellige sanglege og sanselege understøtte barnets kropsbevidsthed og kropsfunktioner. F.eks. en sangleg, hvor kroppens forskellige dele benævnes. Udover at motivere barnet til at finde glæden ved bevægelse, lægger vi stor vægt på at understøtte barnet i at have evnen til at finde roen i kroppen. F.eks. at kunne ligge sig på gulvet, slappe af og mærke sin krop. Grounding, mindfulness eller børne-yoga. Dette for at mærke sin krop og øve sig i at mærke efter.

Der er ikke kun læring i at kende sin egen krops ind- og udtryk. Vi understøtter også barnet i at begå sig i forskellige sociale bevægelsesfællesskaber, hvor barnet vil få en fornemmelse af betydningen af andre børns gestik, mimik og kropslige udtryk. Barnet ser hvad andre børn kan og inspireres til at eksperimentere med egen formåen.

Når vi er i naturen er det ikke kun grovmotorikken, der er i spil. Her sættes sanserne i spil, når vi rører ved vand, jord, mudder, lytter og dufter.

I de læringsmiljøer der skabes i forbindelse med vores hverdagsrutiner, kommer kroppens formåen også i spil. Det kan være i garderoben, hvor barnet guides og motiveres til selv at tage tøj af og på. Når det lykkes, vil barnet få en mestingsfølelse, der vil give mod til at møde nye udfordringer. Hvis barnet har svært ved det, vil vi som pædagogisk personale være anerkendende, og støtte barnet i at det er okay, at man ikke kan endnu, men at vi sammen kan øve os.

I VindMøllen her vi fokus på at udvikle sunde kostvaner og god hygiejne, dette ved at tilbyde barnet en alsidig, sund og inspirerende kost. Vi spiser et pædagogisk måltid, for at være rollemodeller og motivere barnet til at være madmodig, ved at smage på noget nyt og ukendt. Vi har fokus på hygiejne, derfor skal børnene vaske hænder inden og efter måltider, efter toiletbesøg og når de har været på legepladsen.

Hvad gør vi i hverdagen?

Eksempler 0-2 år

- Børnene får lov at sanse deres mad og spise selv, øver med ske og gaffel, men også med fingrene.
- Får lov til at øve sig på at spise selvstændigt, også selv om det sviner lidt.
- Danser til musik og udfordrer sig selv grov motorisk gennem lege på stuen.
- Kravler selv ned fra stolen og går over med hagesmækken i vasketøjskurven.

Eksempler 3-6 år

- Børnene i børnehaven hjælper med at dække bord. De selv smøre deres mad og hælder mælk/vand op i kruset, samt øver koordineringen ved brug af kniv og gaffel.
- Benævner kropsdele og deres funktioner.
- Går på ture i skoven og udfordres i terrænet.
- Bygger med forskellige materialer og former.

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

I VindMøllen inddrager vi naturen så ofte som muligt i vores hverdag, dvs. at vi er ude på legepladsen hver dag. På legepladsen har vi både sandkasse, et lille skovområde hvor børnene nyder at lege diverse gemmelege, bygge huler og finde små dyr de kan undersøge. Børnene kan undersøge naturen nærmere ved at finde spande, glas og kopper som fyldes med jord, blade, græs osv. som regnorme, bænkebidere, mariehøner etc. kan leve i. Denne nysgerrighed for naturen understøtter det pædagogiske personale i VindMøllen, ved at gå med på jagt efter insekter, udlevere små forstørrelsesglas eller syltetøjsglas. De voksnes opgave er samtidig at guide børnene i, hvordan man respekterer og passer på naturen og dyrene i disse situationer.

Hver uge har hver gruppe som udgangspunkt én tur ud af huset, til nærtliggende skove, naturlegepladser osv. Disse ture bruges bl.a. til at indsamle forskellige ting, som derefter kan bruges i de planlagte pædagogiske aktiviteter gennem ugen.

I foråret er det at plukke vintergækker, ramsløg og generelt se ting spire, som inspirerer børnene.

Om sommeren har vi vores årlige tur til "Børnenes vel". Her inddrager vi natur og naturmaterialer i vores aktiviteter. Vi går til stranden, fanger krabber, samler muslingeskaller, tang osv., som kan bruges til diverse billeder eller skulpturer, hvor kun fantasien sætter grænser.

Til efteråret kan det være blade i flotte farver vi samler ind og laver flotte ting med. Det kan være kastanjer, der bliver lavet edderkopper ud af, grankogler der bliver til små ugler, igen er det kun

fantasien, der sætter grænser. Om vinteren er vi ude og mærke kulden, se naturen gå i vinter hi sammen med dyrene. Hvis vejret tillader det, lege i sneen, bygge snemænd, kælke osv. og i denne tid snakker vi også om, hvor lidt mad fuglene og andre dyr har, og derfor kan et tom mælkekarton hurtigt blive til en beholder for faglefrø, der hænger i børnehavens træ.

I løbet af året har vi ofte bål i Mølholm, hvor der laves mad. Her er førskolegruppen på nogle forskellige madhold, og hjælper på skift køkkenpersonalet og en pædagog med at forberede maden og være med omkring bålet. Madholdet inddrages i planlægningen af maden, da dette skaber en større forståelse og nysgerrighed for naturens produkter, og en større lyst til at spise og fortælle om maden, hvilket smitter positivt af på de andre børn.

Hvad gør vi i hverdagen?

Eksempler 0-2 år

- Vi tager på tur med Naturbussen.
- Tager ladcyklen ud og oplever nærmiljøet, skov, legepladser, kirken, byggepladser, hestene.
- Følger naturens gang året rundt. Blade, fugle, måne, sol, græs.
- Øver varmt og koldt og is.

Eksempler 3-6 år

- Skaber tid og fordybelse i naturen.
- Laver små eksperimenter.
- Smager på naturens spisekammer.
- Tager på tur med Naturbussen, og oplever nye steder i Vejle og omegn.

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

I VindMøllen arbejder vi med kultur, æstetik og fællesskab på mange måder, der giver børnene mulighed for at udvikle nye sider af sig selv. Vi ønsker at vække børnenes nysgerrighed, og lysten til at udvikle/undersøge egne evner inden for forskellige kunstarter, som fx sang, musik, male/tegne.

Læringsmiljøet giver børnene mulighed for at anvende forskellige materialer, redskaber osv.

Når vi arbejder med et tema fra årshjulet, integrerer vi de forskellige kunstarter omkring det valgte tema.

I praksis laver vi læringsrum der giver børnene mulighed for, at kunne have tid til at undersøge, dygtiggøre sig, komme med egne ideer og tilegne sig ny viden. Vi bruger højtlesning og sang til at styrke fællesskabet. Vi giver børnene mulighed for at tilegne sig ny viden om fx højtider, andre kulturer og vi støtter børnene i, hvad de er optaget af.

Eks. "Afrika tema":

Et forløb på 2 uger hvor vi har fokus på afrikansk kultur og udtryksformer. Vi har besøg af en afrikaner der tager børnene med på en fantasirejse til Afrika, hvor der synges, spilles og danses. Vi læser afrikanske eventyr og historier og giver børnene indblik i, hvad det vil sige at være barn i Afrika. Her laver vi vores eget legetøj og kreative opgaver, med afrikansk kultur i fokus. Vi prøver også forskellige afrikanske fælleslege, og på den måde opnår vi kendskab til andre måder at lege på. Ser vi en film om netop børns vilkår i Afrika.

Eksempler 0-2 år

- Arbejder med kreativitet, som fx at lave tryllestave, leger med fingermaling og modeller-voks mm.
- Hører dansk musik og synger/hynner med.
- Er med i aktiviteter på tværs i huset for at styrke fællesskabet.

- Laver tegninger, der hænges op, så børnene kan genkende deres egen, og giver dem en følelse af værdi.
- Arbejder med vores kultur på stuen hvor bl.a. rutinerne bliver genkendelige, og skaber forudsigelighed.
- Behovsudsættelse og at vente på tur i fællesskabet, hvilket skaber opmærksomhed på at der er andre børn, som også gerne vil sige noget.
- Skabe kvalitet i overgangene i hverdagen, så der ikke opleves for megen ventetid.
- Øver energi- og følelsesregulering, så det bliver lettere at være en del af fællesskabet.

Eksempler 3-6 år

- Holder fast i traditioner, som fastelavn, påske, jul og fødselsdage.
- Børnesange – den danske sangskat.
- Går i kirke til jul, hvor børnene får lov til at deltage i julekrybbespillet.
- Synliggøre at mennesker har forskellige kultur med sig.
- Taler om barnets egne forhold.
- Tager gerne på besøg hos det enkelte barn fx ved 4 års fødselsdag.
- Arbejder kreativt med årstider og traditioner.
- Bordskik og mad- og måltidskultur.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

I VindMøllen forholder personalet sig løbende til, hvordan det pædagogiske læringsmiljø er med til at udvikle og understøtte børnenes udvikling. Det kan omhandle hele børnegrupper, men også det enkelte barns behov på kort og lang sigt. Vi ser på børnenes trivsel, dannelse, udvikling og læring.

Målet med evaluering er at udvikle og opkvalificere vores daglige arbejde. Evaluering er vores arbejdsredskab. Med evaluering arbejder vi systematisk og efter en metode, hvor vi bliver i stand til at drage sammenligninger, så der skabes mulighed for at reflektere, kvalificere og udvikle vores pædagogiske praksis.

Vi dokumenterer vores pædagogiske praksis på flere måder. Det kan være gennem de voksnes iagttagelser og efterfølgende dialoger, men også i hverdagen ses der tydeligt en rød tråd af børnenes egne aktiviteter, kunst og temaer. Børnene skal kunne se, at det de laver, og er optaget af, er så værdifuldt, at det kommer op og hænge på væggene. Det styrker børnenes selvfølelse og motiverer til yderligere udvikling og læring.

Personalet har været i en proces, hvor de enkelte grupper har valgt en evalueringsmetode, som giver mening for dem i hverdagen. Dette er bl.a. for at sikre, at der er balance imellem de brugte ressourcer og udbyttet. I forhold til de pædagogiske tiltag, børnenes læring, udvikling og dannelse. Det vigtige her er, at det bliver mere klart og tydeligt for personalet, gennem refleksion og dialog, hvor der med fordel kan ændres og justeres i det pædagogiske læringsmiljø og i den pædagogiske praksis.

Vi anvender følgende metoder:

- SMTTE
 - Relationsskemaer
 - Hjernen & Hjertet
 - Ressourcmodellen
 - DayCare
-